

200. Bijbelstudie over
HET OFFER VAN YESHUA
A OFRANDI FU YESHUA
QOR'BANO SHEL YESHUA
קורבנו של ישוע

Deel 1: Het offer van Yeshua in de Psalmen en Profeten

Yeshua is de enige Israëliet uit de stam Juda en het geslacht van David op wie alle Messiaanse profetieën toegepast kunnen worden en in wiens aardse leven en sterven de meeste van deze voorspellingen nawijsbaar reeds zijn uitgekomen. De rest zal te Zijner tijd vervuld worden bij Zijn wederkomst! Ook Yeshua zelf is daar in Lucas 24:44 heel duidelijk over: Kort vóór Zijn hemelvaart herinnerde Hij Zijn discipelen betreffende enkele dingen die Hij hen had onderwezen. *“Hij zeide tot hen: Dit zijn Mijn woorden, die Ik tot u sprak, toen Ik nog bij u was, dat alles wat over Mij geschreven staat in de Wet van Mozes en de Profeten en de Psalmen moet vervuld worden.”* **Surinaams:** *“Dan A taigi den taki: “Disi na san Mi ben taigi unu, di Mi ben de nanga unu ete: Ala sani san skrifi fu Mi na ini a wèt fu Moses, nanga den buku fu den profeti, èn ini den Psalm mus kon tru!”*

De lijdenspsalm en de profetie over de lijdende knecht

Het offer van Yeshua zien wij met name in de profetie over de lijdende Knecht in Jesaja 53 en in Psalm 22 terug. Deze Psalm verwoordt als geen andere het lijden van Yeshua en wordt daarom ook vanouds de lijdenspsalm genoemd. Met name de verzen 2, 8-9 en 12-19 komen tot in het kleinste detail zodanig met het lijdensverhaal van de Mashiach overeen, dat we de vier evangeliën er gewoon naast kunnen leggen, wat we straks ook gaan doen. Zelfs de manier van Zijn dood wordt hier zeer nauwkeurig beschreven. Desalniettemin blijft de Joodse orthodoxie zich tegen deze uitleg verzetten en past deze psalm geheel toe op David en zelfs ook op het gehele volk Israël. Zeker, zowel David alsook zijn volk zijn daadwerkelijk in benauwdheid en ellende geweest en omringd door vijanden en daarin is tot op heden eigenlijk nog niet veel veranderd. Maar veel van de bijzonderheden, die in Jesaja 53 en Psalm 22 heel gedetailleerd genoemd zijn, hebben nooit plaats gevonden in het leven van David en beslist niet allemaal tegelijk, wat in het lijden van Yeshua wel degelijk het geval is geweest.

Ook kunnen deze profetieën op geen enkele wijze naar het lijden van het Joodse volk door de eeuwen verwijzen omdat de profetieën duidelijk verwijzen naar een individueel persoon, een onschuldige man die voor de zonden van zijn volk moest lijden en sterven. Dat kan van Israël niet gezegd worden, want ten eerste was het volk Israël niet onschuldig, maar zondig zoals ieder ander volk en ten tweede kan een heel volk niet plaatsvervangend lijden en sterven ten behoeve van nota bene hetzelfde volk! Dat is onmogelijk en derhalve kunnen deze profetieën alleen maar letterlijk toegepast worden op Yeshua en op niemand anders.

Er zijn geen andere passages in geheel de Schrift die zulke krachtige, duidelijke voorzeggingen zijn van Zijn lijden en sterven en zo nauwkeurig vervuld zijn geworden als deze in Jesaja 53 en Psalm 22. Evenwel wordt elke zinspeling op de Mashiach door de rabbijnen ten stelligste tegengesproken en met allerlei argumenten bestreden. Toch is dat niet altijd zo geweest. In de tijd van de Targum, de Talmud en de Midrash werd het idee van de Mashiach op een gegeven moment zelfs opgesplitst in twee personen.

Zo heeft de oude literatuur het over Mashiach Ben David, de zegevierende Koning, en over Mashiach Ben Yosef, de lijdende Knecht, en met betrekking tot de laatstgenoemde wordt diverse keren Psalm 22 rechtstreeks aangehaald in de פסיקתא רבתי Pesiq'ta Rabati, een in het jaar 845 samengestelde collectie van de aggadische Midrash. In dit negende-eeuwse Joodse werk, en dan met name in Pis'qa 36 en 37, verschijnt een opmerkelijke interpretatie, namelijk de verklaring dat de Mashiach plaatsvervangend voor de zonden van Israël en van de hele wereld moest lijden om G'd met de mensheid te verzoenen. Om deze uitleg te

verduidelijken worden verschillende verzen van Psalm 22 ter illustratie aangehaald, maar ook de ילקוט Yal'qut op ישעיהו Yeshayahu [Jesaja] 60 past Psalm 22 op de Mashiach toe. Als we ברית החדשה B'rit haChadasha [NT] ernaast leggen zien we, dat Psalm 22 opmerkelijke overeenkomsten vertoont met het lijdensverhaal en de kruisiging van Yeshua en dat Mashiach Ben Yosef, de lijdende Knecht, en Mashiach Ben David, de zegevierende Koning, één en dezelfde Persoon is: Yeshua!

Van dit alles was Yeshua zich welbewust en met het oog op deze voorspellingen zei Hij bij Zijn arrestatie: *“Of meent gij, dat Ik Mijn Vader niet kan aanroepen en Hij zal Mij terstond meer dan twaalf legioenen engelen terzijde stellen? Hoe zouden dan de Schriften in vervulling gaan, die zeggen, dat het aldus moet geschieden? Op dat ogenblik sprak Yeshua tot de scharen: Als tegen een rover zijt gij uitgetrokken met zwaarden en stokken om Mij gevangen te nemen? Dagelijks zat Ik in de tempel te leren, maar gij hebt Mij niet gegrepen. Doch dit alles is geschied, opdat de Schriften der profeten in vervulling zouden gaan!”* (מתתיהו Matit'yahu [Mattheüs] 26:53-56). **Surinaams:** *“Yu no sabi tak' Mi kan aksi Mi Tata, dan wantron A sa seni moro leki twarfu legre engel kon fu yepi Mi? Ma efu Mi du dati, dan fa den sani o kon tru di skrifi ini a Santa Buku, tak' na so a musu psa? Dan Yeshua taigi den sma taki: Un kon nanga tiki nanga owru fu grabu Mi, neleki Mi na wan bigi ogriman. Ala dei Mi ben sidon e gi leri ini a tempel, ma un no grabu Mi. Ma a ben musu psa so fu meki den sani di den profeiti ben skrifi kon tru!”*

Yeshua voor het Sanhedrin

“Die nu Yeshua gegrepen hadden, leidden Hem weg naar Qayafa [Kajafas], de hogepriester bij wie de schriftgeleerden en oudsten bijeengekomen waren. [...] De overpriesters en de gehele Raad trachtten een vals getuigenis tegen Yeshua te vinden om Hem ter dood te brengen, maar zij vonden er geen, hoewel er vele valse getuigen optraden. Maar ten laatste traden er twee op, die verklaarden: Deze heeft gezegd: Ik kan de tempel G'ds afbreken en binnen drie dagen opbouwen. En de hogepriester stond op en zeide tot Hem: Geeft Gij geen antwoord; wat getuigen dezen tegen U? Maar Yeshua bleef zwijgen!” (מתתיהו Matit'yahu [Mattheüs] 26:57, 59-63). **Surinaams:** *“Den man di ben grabu Yeshua, tyari En go na a granpriester Kayafas. Drape den sabiman fu Gado wèt nanga den fesiman fu a folku ben kon makandra. [...] Den prenspari priester nanga ala den man fu a Grankrutu fu den Dyu, ben suku sma di ben wani lei gi Yeshua fu den kan kiri En. Ma den no feni noti, aladi furu sma ben go taki sani di no tru. Te fu kba, tu man go na fesi. Den taki: A man disi ben taki tak' A kan broko a Santa Presi fu Gado, dan A meki en baka ini dri dei. Ne a grandpriester opo, dan a aksi Yeshua taki: Yu no e piki tapu san den man disi e taki fu Yu? Ma Yeshua no piki noti!”* Ook Marcus benadrukt Zijn zwijgen: *“Maar Hij bleef zwijgen en gaf niets ten antwoord!”* (Marcus 14:61). **Surinaams:** *“Ma Yeshua hori En mofo, A no piki!”* Qayafa irriteerde zich daar blijkbaar aan, want hij stond op en vroeg Yeshua waarom hij geen antwoord gaf, maar Yeshua achtte Zich deze oneerlijke en onrechtvaardige rechter geen antwoord schuldig en verweerde zich niet tegen de valse getuigenissen. Hij stond zwijgend voor degenen die Hem veroordeelden en deed Zijn mond niet open zoals geschreven staat: *“Hij werd mishandeld, maar Hij liet Zich verdrücken en deed Zijn mond niet open; als een lam dat ter slachting geleid wordt, en als een schaap dat stom is voor zijn scheerders, zo deed Hij Zijn mond niet open.”* (ישעיהו Yeshayahu [Jesaja] 53:7). **Surinaams:** *“Den gi En hebi fonfon, ma A ben saka Ensrefi gi den, A no opo En mofo. Leki wan skapu den tyari En go srakti, èn leki fa wan skapu no e meki babari te den e puru den wiwiri na en skin, na so A no ben opo En mofo tu!”*

Omdat Yeshua geen antwoord gaf, stelde hij Hem onder ede de volgende vraag: *“En de hogepriester zeide tot Hem: Ik bezweer U bij de levende G'd, dat Gij ons zegt, of Gij zijt de Mashiach, de Zoon van G'd. Yeshua zeide tot hem: Gij hebt het gezegd. Doch Ik zeg u, van nu aan zult gij de Zoon des mensen zien, gezeten aan de rechterhand der Macht en komende op de wolken des hemels!”* (מתתיהו Matit'yahu [Mattheüs] 26:63-64). **Surinaams:** *“Dan a granpriester taigi En taki: Sweri gi mi ini a nen fu a libi Gado: Taigi unu efu Yu na a Mesias, a Manpikin fu Gado? Yeshua piki en taki: Na leki fa yu taki. Ma Mi e taigi un taki: Bigin fu now un o si a Manpikin fu Libisma sidon na a let'anu sei fu Gado di abi Makti. Dan un o si En te A e kon baka tapu den wolku!”* - *“Wederom ondervroeg de hogepriester Hem en zeide tot Hem: Zijt gij de*

Mashiach, de Zoon van de Gezegende? En Yeshua zeide: Ik ben het, en gij zult de Zoon des mensen zien, gezeten aan de rechterhand der Macht en komende met de wolken des hemels!" (Marcus 14:61-62). **Surinaams:** "Dan a granprierster aksi En taki: Na Yu na a Mesias? Na Yu na a Manpikin fu a Blesi Wan? Dan Yeshua piki taki: Iya, na Mi na en. Èn un o si a Manpikin fu Libisma sidon na a let'anu sei fu Gado di abi Makti. Dan un o si En te A e kon baka tapu den wolku!"

Deze keer gaf Yeshua wel een bevestigend antwoord en legde onder ede de verklaring af, dat in Hem de vervulling van de door Hem aangehaalde profetieën nu aanstaande was: "Aldus luidt het woord van de Eeuwige tot mijn Heer: Zet U aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden gelegd heb als een voetbank voor Uw voeten." (תהלים Tehilim [Psalmen] 110:1). **Surinaams:** "Na so Masra taigi mi Masra: Kon sidon na Mi let'anu sei, Mi o poti den feyanti fu yu leki wan futubangi na yu futu!" - "Ik bleef toekijken in de nachtgezichten en zie, met de wolken des hemels kwam iemand gelijk een Mensenzoon; Hij begaf zich tot de Oude van dagen, en men leidde Hem voor deze; en Hem werd heerschappij gegeven en eer en koninklijke macht, en alle volken, natiën en talen dienden Hem. Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij, die niet zal vergaan, en Zijn koningschap is een, dat onverderfelijk is." (דניאל Dani'el [Daniël] 7:13-14). **Surinaams:** "Dan mi si fa wan sma e kon. Wolku ben lontu En, èn A ben gersi wan libisma. A ben e waka fu go na a Bigiman, dan den tyari En go na En. Dan A kisi makti nanga grani leki kownu. Ala libisma ben e dini En awinsi fu sortu folku den ben kmoto noso sortu tongo den ben e taki. Noiti wan kba ben sa kon na a makti fu En, èn noiti den o man broko a kondre fu En di A e tiri leki kownu!"

De hogepriester besepte blijkbaar op geen enkele wijze dat Hij op dat moment daadwerkelijk oog in oog stond met de Mashiach, want als gebaar van ontzetting scheurde hij zijn kleren en zei: "Hij heeft G'd gelasterd! Waartoe hebben wij nog getuigen nodig? Zie, nu hebt gij de g'dslastering gehoord. Wat dunkt u? Zij antwoordden en zeiden: Hij is des doods schuldig!" (מתתיהו Matit'yahu [Mattheüs] 26:65-66). **Surinaams:** "Di Yeshua taki a sani dati, a granprierster priti en krosi, dan a taki: A e meki leki En na Gado! Un no abi kotoigi fanowdu moro. Luku, un srefi yere now fa A afrontu Gado. San na un besroiti?" Den tra krutubakra piki taki: A fiti fu A dede!" - "Gij hebt de g'dslastering gehoord: wat is uw oordeel? En zij allen veroordeelden Hem als des doods schuldig!" (Marcus 14:64). **Surinaams:** "Un srefi yere fa A afrontu Gado. San na un besroiti? Den alamala feni taki a fiti fu A dede!"

"Toen spuwden zij Hem in het aangezicht en sloegen Hem met vuisten; anderen sloegen Hem in het gelaat en zeiden: Profeteer ons, Mashiach, wie is het, die u geslagen heeft?" (מתתיהו Matit'yahu [Mattheüs] 26:67-68). **Surinaams:** "Dan den spiti ini En fesi èn den naki En nanga kofu. Trawan baka naki En ini En fesi, dan den taki: Mesias, sori unu tak' yu na wan profeti. Taigi unu suma naki Yu?" - "En sommigen begonnen Hem te bespuwen en Zijn gelaat te bedekken en Hem met vuisten te slaan en tot Hem te zeggen: Profeteer nu! En de dienaars sloegen Hem in het gelaat!" (Marcus 14:65). **Surinaams:** "Dan wantu fu den man bigin spiti na En tapu. Den tapu En fesi, dan den naki En kofu. Den taigi En taki: Sori un tak' Yu na wan profeti. Den waktiman fu a tempel naki En tu ini En fesi!" - "En de mannen, die Hem vasthielden, bespotten Hem en sloegen Hem; en zij wierpen een doek over Zijn hoofd en vroegen en zeiden: Profeteer, wie is het, die U geslagen heeft? En nog meer lasterlijke taal spraken zij tegen Hem!" (Lucas 22:63-65). **Surinaams:** "Den man di ben hori wakti gi Yeshua, teki En leki spot'popki, èn den naki En. Den tapu En ai nanga wan krosi, dan den taigi En taki: Sori unu tak' Yu na wan profeti. Taigi unu suma naki Yu. Dan den taki wan lo tra sani fu afrontu Yeshua!"

Daarmee gingen de beide profetieën over de lijdende Knecht in vervulling: "Mijn rug heb Ik gegeven aan wie sloegen, en Mijn wangen aan wie Mij de baard uittrokken; Mijn gelaat heb Ik niet verborgen voor smadelijk speeksel. Maar Adonai de Eeuwige helpt Mij, daarom werd Ik niet te schande; daarom maakte Ik Mijn gelaat als een keisteen, want Ik wist, dat Ik niet beschaamd zou worden!" - "Hij was veracht en van mensen verlaten, een man van smarten en vertrouwd met ziekte, ja, als iemand, voor wie men het gelaat verbergt; Hij was veracht en wij hebben Hem niet geacht. Nochtans, onze ziekten heeft Hij op Zich genomen, en onze smarten gedragen; wij echter hielden Hem voor een geplaagde, een door G'd geslagene en verdruchte!" (ישעיהו Yeshayahu [Jesaja] 50:6-7 en 53:3-4). **Surinaams:** "Mi no drai Mi baka puru gi den di ben e naki Mi. Mi no hari Mi fesi puru di den wan di ben e hari Mi barba puru. Mi no drai mi fesi

tu di den ben e kosi Mi èn spiti ini Mi fesi. Ma fu di Masra Gado yepi Mi, Mi no firi broko saka. Mi no ben e seki awinsi san den ben e du, bika Mi sabi tak' Mi no ben o kon na syen!" - "Sma ben si En fu noti, den ben e koti pasi gi En. A ben de wan man di ben sabi san na skin-ati, di ben sabi san na siki. Wan man gi san sma ben e drai den fesi. Sma ben si En fu noti, èn wi no ben teri En. Ma a teki den siki fu wi na En tapu, èn A nyan den pina fu wi. Un ben e si En leki wan sma di Gado poti na wan sei, leki wan sma di Gado strafu, wan sma di Gado e pina!"

Yeshua voor Pilatus en Herodes

In de vroege ochtend werd door het Sanhedrin het officiële doodvonnis uitgesproken: *"Toen het nu morgen geworden was, namen al de overpriesters en de oudsten des volks het besluit tegen Yeshua om Hem te doden. En zij boeiden Hem, leidden Hem weg en zij leverden Hem over aan Pilatus, de stadhouder!"* (מַתִּיתָיוֹ Matit'yahu [Mattheüs] 27:1-2). **Surinaams:** *"Di dei opo, ala den prenspari priester nanga den fesiman fu a folku teki a besroiti fu kiri Yeshua. Dan den tai En tyari go gi granman Pilatus!" - "En terstond, des morgens vroeg, stelden de overpriesters met de oudsten en schriftgeleerden, de gehele Raad, een besluit vast, en zij boeiden Yeshua en zij leidden Hem weg en leverden Hem over aan Pilatus!"* (Marcus 15:1). **Surinaams:** *"Fruku mamanten den prenspari priester, den fesiman fu a folku, den sabiman fu Gado wèt nanga den man fu a Grankrutu fu den Dyu, kon makandra fu taki san den o du. Dan den tai Yeshua tyari go gi Pilatus!"* Hoewel zijn residentie te Caesarea was, zetelde Pilatus bij bijzondere gelegenheden zoals in dit geval het Pesachfeest in Jeruzalem, hetgeen voor het Sanhedrin goed uitkwam.

"En zij begonnen Hem te beschuldigen en zeiden: Wij hebben bevonden, dat deze ons volk verleidt, doordat Hij verbiedt de keizer belasting te betalen en van Zichzelf zegt, dat Hij de Mashiach, de Koning is!" (Lucas 23:2). **Surinaams:** *"Dan den bigin kragi En taki: Un kon si tak' a man disi e drai a ede fu a pipel fu unu. A e taigi den tak' den no mus pai a grankownu edemoni èn tak' na En na a Mesias, a Kownu!"* Ze probeerden Yeshua bij de Romeinse stadhouder in een kwaad daglicht te stellen door te beweren, dat Hij de Joden ervan zou weerhouden, de verplichte belasting aan de keizer te betalen. Dat was natuurlijk een gemene leugen, want niet zo lang daarvoor gaf Hij op hun vraag of het geoorloofd is de keizer belasting te betalen nog het antwoord: *"Geeft dan de keizer wat des keizers is, en G'de wat G'ds is!"* (Lucas 20:25). **Surinaams:** *"Dan un gi a grankownu san na fu en, èn un gi Gado san na fu Gado!"* Bij de tweede aanklacht lieten ze op de theologische aanduiding Mashiach [Messias] de politieke term koning volgen, want als Yeshua van Zichzelf gezegd zou hebben dat Hij de Koning der Joden is, dan zou dit hoogverraad geweest zijn en als rebellie tegen de keizer beschouwd worden. Daarom was de laatste beschuldiging voor Pilatus de belangrijkste.

"Pilatus dan keerde terug in het gerechtsgebouw en riep Yeshua en zeide tot Hem: Zijt Gij de Koning der Joden? Yeshua antwoordde: Zegt gij dit uit uzelf of hebben anderen u over Mij gesproken? Pilatus antwoordde: Ben ik soms een Jood? Uw volk en de overpriesters hebben U aan mij overgeleverd; wat hebt Gij gedaan? Yeshua antwoordde: Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld; indien Mijn Koninkrijk van deze wereld geweest was, zouden Mijn dienaars gestreden hebben, opdat Ik niet aan de Joden zou worden overgeleverd; nu echter is Mijn Koninkrijk niet van hier. Pilatus dan zeide tot Hem: Zijt Gij dus toch een koning? Yeshua antwoordde: Gij zegt, dat Ik koning ben. Hiertoe ben Ik geboren en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen, opdat Ik voor de waarheid zou getuigen; een ieder, die uit de waarheid is, hoort naar Mijn stem. Pilatus zeide tot Hem: Wat is waarheid? En na dit gezegd te hebben, kwam hij weder naar buiten tot de Joden en zeide tot hen: Ik vind geen schuld in Hem!" (יִוְחָנָן Yochanan [Johannes] 18:33-38). **Surinaams:** *"Dan Pilatus drai go baka ini a krutu-oso. A kari Yeshua kon, dan a aksi En taki: Na Yu na a Kownu fu den Dyu? Yeshua piki en taki: Na yu srefi e taki disi? Noso na tra sma ben ferteri yu fu Mi? Pilatus taki: Mi a no Dyu! Na Yu eigi folku nanga den prenspari priester tyari Yu kon gi mi. Sortu ogri Yu du? Yeshua piki en taki: Mi a no wan kownu fu a grontapu disi. Efu a ben de so, dan den man fu Mi bo feti gi Mi, fu Mi no fadon ini anu fu den Dyu. Ma Mi a no wan kownu fu dya. Dan Pilatus aksi taki: Dan a tru tak' Yu na wan kownu? Yeshua piki en taki: Na leki fa yu taki: Mi na wan kownu. Fu a sani disi Mi ben gebore. Na fu disi Mi ben kon na grontapu, fu taigi den sma san na tru. Ala sma di lobi san na tru, e arki Mi. Dan Pilatus taigi En taki: Ma san na tru? Baka di Pilatus taki a sani disi, a drai go baka na dorosei na*

den Dyusma. A taigi den taki: *Mi no feni no wan fowtu na a man disi!*" Pilatus begreep dus dat er geen sprake was van een politiek koningschap en zei tot de overpriesters en de scharen: *"Ik vind niets strafbaars in deze mens!"* (Lucas 23:4). **Surinaams:** *"Mi no feni no wan sani na a man disi fu strafu En!"*

Maar zij lieten het er niet bij zitten, bleven volhardend talrijke beschuldigingen tegen Hem inbrengen en zorgden ervoor, dat Pilatus Hem naar Herodes afschoof, waar zij Hem opnieuw heftig beschuldigden. Omdat Yeshua bij het verhoor bleef zwijgen en op geen enkele vraag van Herodes antwoord gaf, werd Hij door hem en zijn soldaten bespot, vernederd, uitgelachen en, honend gehuld in een soort 'koningsmantel', naar Pilatus teruggestuurd. Doordat ze Yeshua naar elkaar doorstuurden erkenden beide gezagsdragers in principe Zijn onschuld.

Pilatus wast zijn handen in onschuld

Na Zijn terugkomst in Jeruzalem eisten de leden van de Hoge Raad opnieuw Zijn dood. Tot twee keer aan toe verklaarde Pilatus, dat hij niets in Hem gevonden heeft, waarmee Hij de doodstraf zou verdienen, maar ze bleven erop aandringen dat Yeshua gekruisigd zou moeten worden. Zelfs bij zijn aanbod om aan een gevangene gratie te verlenen vanwege Pesach gaven de Joodse leiders en degenen uit het volk, die door hen waren meegebracht, de voorkeur aan de vrijlating van de gevaarlijke verzetstrijder Bar-Aba [Barabbas].

"Doch Pilatus richtte zich wederom met luider stem tot hen, omdat hij Yeshua wenste los te laten. Maar zij riepen terug en zeiden: Kruisig Hem, kruisig Hem! Hij zeide voor de derde maal tot hen: Wat heeft deze dan toch voor kwaad gedaan? Ik heb niets in Hem gevonden, waarop de doodstraf staat. Ik zal Hem dus geselen en dan loslaten! Maar zij drongen aan en eisten onder luid geschreeuw, dat Hij gekruisigd zou worden, en hun geschreeuw werd al sterker!" (Lucas 23:20-23). **Surinaams:** *"Dan fu di Pilatus ben wani lusu Yeshua, a taki baka nanga den sma. Ma den ben e bari taki: Spikri En na wan kroisi! Spikri En na wan kroisi! Pilatus taki a di fu dri leisi nanga den. A aksi den taki: Ma sortu ogri a man disi du? Mi no feni noti fu meki tak' A mus dede. Dat'ede mi o wipi En, dan mi o lusu En. Ma den sma ben e tan bari bun tranga tak' den mus spikri En na wan kroisi. Te fu kba a ben abi fu yere den!"*

"Toen Pilatus zag, dat niets baatte, maar dat er veeleer oproer ontstond, nam hij water, wies zich de handen ten aanschouwen van de schare en zeide: Ik ben onschuldig aan Zijn bloed; gij moet zelf maar zien, wat ervan komt!" (מתתיהו Matit'yahu [Mattheüs] 27:24). **Surinaams:** *"Dan Pilatus si tak' noti no e yepi moro, ma tak' moro nanga moro den sma e meki opruru. Dat' meki a teki watra, dan a wasi en anu na ala den sma fesi. A taigi den taki: "Mi no abi noti fu du nanga a dede fu a man disi. San o psa na unu problema. Mi kba nanga a tori!"* Hier komt het bekende spreekwoord vandaan, dat ook letterlijk zo in תהלים Tehilim [Psalmen] 26:6 staat: *"Ik was mijn handen in onschuld!"* **Surinaams:** *"Mi e wasi mi anu leki wan marki taki mi no du noti!"* - *"En al het volk antwoordde en zeide: Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen!"* (מתתיהו Matit'yahu [Mattheüs] 27:25). **Surinaams:** *"A heri folku piki en taki: "Meki a frantwortu fu En dede kon tapu wi nanga den bakapikin fu wi!"*

De geseling en bespotting

"Toen liet hij hun Bar-Aba [Barabbas] los, maar Yeshua geselde hij en hij gaf Hem over om gekruisigd te worden. Toen namen de soldaten van de stadhouder Yeshua mede naar het gerechtsgebouw en riepen de gehele afdeling bij Hem samen. En zij trokken Hem Zijn klederen uit en deden Hem een scharlaken mantel om; ook vlochten zij van doornen een kroon en zetten die op Zijn hoofd en gaven Hem een riet in Zijn rechterhand. Toen vielen zij voor Hem op de knieën en spotten, zeggende: Wees gegroet, gij Koning der Joden! En zij spuwden naar Hem en namen het riet en sloegen Hem ermee op het hoofd!" (מתתיהו Matit'yahu [Mattheüs] 27:26-30). **Surinaams:** *"Baka dati Pilatus lusu Barabas, dan a meki den wipi Yeshua èn tyari En go spikri na wan kroisi. Den srudati fu Pilatus tyari Yeshua go ini a krutu-oso, dan den kari ala den tra srudati kon di ben drape. Den puru En krosi, dan den weri wan redi mantel gi En. Den brei wan banti fu makataki poti tapu En ede, dan den gi En wan tiki fu A hori ini En let'anu. Dan den fadon tapu den kindi na En fesi, èn den meki spotu nanga En taki: Odi, Kownu fu den Dyu! Baka dati den spiti na En tapu, dan den teki a tiki na En anu, naki En tapu En ede!"* - *"Toen*

nam dan Pilatus Yeshua en liet Hem geselen. En de soldaten vlochten een kroon van doornen, zetten die op Zijn hoofd en deden Hem een purperen kleed om, en zij traden op Hem toe en zeiden: Gegroet, Koning der Joden! En zij gaven Hem slagen in het gelaat!” (יְרוּחָנָן Yochanan [Johannes] 19:1-3). **Surinaams:** “Baka dati Pilatus teki Yeshua, dan a meki den wipi En. Den srudati brei wan banti fu makataki, poti tapu Yeshua ede. Dan den weri wan lila krosi gi En. Den waka miti En, dan den taki: Odi, Kownu fu den Dyu! Dan den naki En ini En fesi!”

De geseling, die gewoonlijk aan de kruisiging voorafging, wordt door de vier evangelisten niet nader beschreven, maar het was een wrede en vreselijke straf, die bijzonder pijnlijk was en de rug van de veroordeelde volkomen openreet. De gesels waren namelijk leren riemen met scherpe stukjes been en metaal aan de uiteinden. Maar daar bleef het niet bij. Na de bloedige geseling gingen de soldaten Yeshua nog extra mishandelen en vernederen door Hem een doornenkroon op het hoofd te zetten en er met een rieten stok op te slaan zodat de doorns diep in Zijn hoofd doordrongen om Hem zo veel mogelijk te pijnigen. Zowel de doornenkroon alsook de rietstok die als scepter moest fungeren, waren bedoeld om de spot met Zijn koninklijke waardigheid te drijven. Om de zogenaamde koningsattributen compleet te maken, deden ze Yeshua een scharlaken soldatenmantel om, nadat ze Hem eerst hadden uitgetkleed. Maar de meest vernederende belediging was hun speeksel in Zijn gezicht! Het iemand in zijn gezicht spugen is tot op heden in het Midden-Oosten de ergste vorm van minachting tonen. Wij moeten er bij het lezen van deze verzen namelijk rekening houden met het feit, dat deze Romeinse soldaten geen Italianen waren, maar uit de lokale buurvölkeren waren gerekruteerd, die een hekel aan Joden hadden. Zij behandelden Hem daarom ronduit sadistisch en verergerden niet alleen de pijn van de geseling, maar kwetsten Hem ook nog geestelijk op de wreedste manieren.

Zo begon Zijn lijdensweg gelijk geschreven staat: “Maar om onze overtredingen werd Hij doorboord, om onze ongerechtigheden verbrijzeld; de straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is ons genezing geworden. Wij allen dwaalden als schapen, wij wendden ons ieder naar zijn eigen weg, maar de Eeuwige heeft ons aller ongerechtigheid op Hem doen neerkomen. Hij werd mishandeld, maar Hij liet Zich verdrukken en deed Zijn mond niet open; als een lam dat ter slachting geleid wordt, en als een schaap dat stom is voor zijn scheerders, zo deed Hij Zijn mond niet open!” (ישעייהו Yeshayahu [Jesaja] 53:5-7).

Surinaams: “De dyuku En fu wi sondu ede èn A teki hebi fonfon fu den ogridu fu wi. A teki a strafu na En tapu fu wi kan abi en bun, èn den wipi di A teki meki taki wi abi en bun. Un alamala ben waka leki skapu sondo fu sabi pe un e go, iniwan fu unu ben teki un eigi pasi. Ma Masra poti den krukudu fu wi alamala na En tapu. Den gi En hebi fonfon, ma A ben saka Ensrefi gi den, A no opo En mofo. Leki wan skapu den tyari En go srakti, èn leki fa wan skapu no e meki babari te den e puru den wiwiri na en skin, na so A no ben opo En mofo tu!” Yeshua heeft de straf op Zich genomen die wij allen hadden verdiend voor onze zonden: “Om de overtreding van mijn volk is de plaag op Hem geweest.” (ישעייהו Yeshayahu [Jesaja] 53:8, NBG). NBV: “Om de zonden van mijn volk werd Hij geslagen!” **Surinaams:** “Den strafu En fu a sondu fu mi pipel!”

Laatste poging om Yeshua vrij te laten

“En Pilatus kwam wederom naar buiten en zeide tot hen: Zie, ik breng Hem voor u naar buiten, opdat gij weet, dat ik geen schuld in Hem vind. Yeshua dan kwam naar buiten met de doornenkroon en het purperen kleed. En Pilatus zeide tot hen: Zie, de mens! Toen dan de overpriesters en hun dienaars Hem zagen, schreeuwden zij en zeiden: Kruisigen, kruisigen! Pilatus zeide tot hen: Neemt gij Hem en kruisigt Hem: want ik vind geen schuld in Hem. De Joden antwoordden hem: Wij hebben een wet en naar die wet moet Hij sterven, want Hij heeft Zichzelf G'ds Zoon gemaakt. Toen Pilatus dan dit woord hoorde, werd hij nog meer bevreesd, en hij ging weder het gerechtsgebouw binnen en zeide tot Yeshua: Waar zijt Gij vandaan? Maar Yeshua gaf hem geen antwoord. Pilatus dan zeide tot Hem: Spreekt Gij niet tot mij? Weet Gij niet, dat ik macht heb U los te laten, maar ook macht om U te kruisigen? Yeshua antwoordde: Gij zoudt geen macht tegen Mij hebben, indien het u niet van boven gegeven ware: daarom heeft hij, die Mij aan u heeft overgeleverd, groter zonde. Van toen af trachtte Pilatus Hem los te laten, maar de Joden schreeuwden en zeiden: Indien gij deze loslaat, zijt gij geen vriend van de keizer; een ieder, die zich koning maakt, verzet zich tegen de keizer. Pilatus dan hoorde deze woorden en hij liet Yeshua naar buiten brengen en zette zich op de rechterstoel, op de plaats,

genaamd Litostratos, in het Hebreeuws Gabata. En het was Voorbereiding voor het Pesach, ongeveer het zesde uur, en hij zeide tot de Joden: Zie, uw Koning! Zij dan schreeuwden: Weg met Hem! Weg met Hem! Kruisig Hem! Pilatus zeide tot hen: Moet ik uw Koning kruisigen? De overpriesters antwoordden: Wij hebben geen koning, alleen de keizer!" (יוחנן Yochanan [Johannes] 19:4-15). **Surinaams:** "Pilatus go ete wan leisi na dorosei, dan a taigi den Dyusma taki: Luku, mi o tyari En kon na dorosei gi unu, meki un si tak' Mi no feni no wan fowtu na En. Dan Yeshua kon na dorosei. A ben weri a banti fu makataki nanga a lila krosi. Dan Pilatus taigi den sma taki: Luku a man dya! Di den prenspari priester nanga den waktiman fu a tempel si Yeshua, den bari taki: Spikri En na wan kroisi! Spikri En na wan kroisi! Pilatus taigi den taki: Dan un srefi teki En go spikri na wan kroisi, bika mi no feni no wan fowtu na En. Den Dyu piki en taki: Un abi wan wèt san e taki tak' A mus dede, bika A kari Ensrefi a Manpikin fu Gado. Di Pilatus yere a sani disi, a kon moro frede. A drai go baka ini a krutu-oso, dan a aksi Yeshua taki: Pe yu kmoto? Ma Yeshua no piki en. Dan Pilatus aksi en taki: Yu no wani piki mi? Yu no sabi tak' mi abi a makti fu lusu Yu, noso fu spikri Yu na wan kroisi? Yeshua piki en taki: Yu no bo abi makti na Mi tapu efu Gado no ben gi yu a makti dati. Fu dat'ede a sondu fu a man di gi Mi abra na yu moro bigi. Bigin fu a momenti dati Pilatus ben e suku wan fasi fu lusu Yeshua. Ma den Dyusma bari taki: Efu yu lusu a man disi, dan yu a no wan mati fu a grankownu. A sma di e kari ensrefi kownu, na wan feyanti fu a grankownu. Di Pilatus yere san den sma taki, a meki den tyari Yeshua go na dorosei. Dan a go sidon na tapu a krutusturu, di ben tnapu na a presi di den e kari: A Ston Presi. Ini Dyutongo den e kari en: Gabata. A ben de twarfu yuru ten so fu a dei pe den Dyusma e meki densrefi klari fu nyan Paska. Dan Pilatus taigi den taki: Luku, a Kownu fu unu dya! Ma den sma bari taki: Un no wani En! Un no wani En! Spikri En na wan kroisi. Pilatus piki den baka taki: Un wani fu Mi spikri un Kownu na wan kroisi? Den prenspari priester piki en taki: Un no abi no wan tra kownu boiti a grankownu!"

De overpriesters, die tot de Sadduceeën behoorden en elke profetische Messiasverwachting verwierpen, chanteerden Pilatus op een smerige wijze en dreigden ermee, hem bij de keizer zwart te maken als hij Yeshua vrijlaat. Dit dreigement bleek succesvol te zijn, want daardoor zwichtte hij alsnog voor de druk van de Joodse leiders.

De weg naar Golgota

"Toen gaf hij Hem aan hen over om gekruisigd te worden!" (יוחנן Yochanan [Johannes] 19:16). **Surinaams:** "Dan Pilatus gi Yeshua abra na den fu den go spikri En na wan kroisi!" Dat betekende, dat de soldaten moesten stoppen met hun pesterijen en vernederingen, die ze overigens niet op bevel van Pilatus deden, maar op eigen initiatief: "En toen zij Hem bespot hadden, trokken zij Hem de mantel uit en deden Hem Zijn klederen aan en zij leidden Hem weg om Hem te kruisigen!" (מתתיהו Matit'yahu [Mattheüs] 27:31). **Surinaams:** "Di den kba meki spotu nanga En, den puru a mantel, dan den weri En eigi krosi gi En baka. Dan den tyari En gwe fu go spikri na wan kroisi!" De soldaten kregen het bevel, Yeshua naar de plaats van de kruisiging af te voeren, die buiten de stad lag: "Zij dan namen Yeshua, en Hij, zelf Zijn kruis dragende, ging naar de zogenaamde Schedelplaats, in het Hebreeuws genaamd Golgota..." (יוחנן Yochanan [Johannes] 19:17). **Surinaams:** "Den sma teki Yeshua, dan den meki A tyari En eigi kroisi go na a presi san den e kari: Dede-ede Presi. Ini Dyutongo den e kari a presi: Golgota..."

Het was toen gebruikelijk, dat de ter dood veroordeelde zelf zijn eigen kruis moest dragen, hetgeen hier ook van Yeshua gezegd wordt. Hiermee is echter niet het volledige kruis bedoeld, maar alleen de dwarsbalk, want de lange kruispaal bevond zich al op de executieplaats. Zoals gezegd heeft Yeshua aanvankelijk zelf de loodzware dwarsbalk gedragen, maar bezweek na de vele martelingen die Hij moest ondergaan blijkbaar onder het gewicht, want in Marcus 15:21 lezen wij: "En zij presten een voorbijganger om Zijn kruis te dragen, een zekere Shim'on van Cyrene, die van het land kwam, de vader van Alexander en Rufus!" **Surinaams:** "Wan man ben kmopo na boiti e kon, dan den dwengi en fu tyari a kroisi fu Yeshua. A man disi ben nen Simon, èn a ben de fu a foto Sirena. A ben de a p'pa fu Aleksander nanga Rufus!"

Lucas beschrijft dit wat uitgebreider: "En toen zij Hem wegleidden, grepen zij een zekere Shim'on van Cyrene, die van het land kwam, en legden hem het kruis op om het achter Yeshua aan te dragen. En Hem volgde een grote menigte van volk en van vrouwen, die zich op de borst

sloegen en over Hem weeklaagden. En Yeshua wendde Zich tot haar en zeide: Dochters van Jeruzalem, weent niet over Mij, maar weent over uzelf en over uw kinderen, want zie, er komen dagen, waarop men zeggen zal: Zalig de onvruchtbaren, en de schoot, die niet heeft gebaard, en de borsten, die niet hebben gezoogd. Dan zal men beginnen te zeggen tot de bergen: Valt op ons, en tot de heuvelen: Bedekt ons. Want indien zij dit doen aan het groene hout, wat zal met het dorre geschieden?" (Lucas 23:26-31). **Surinaams:** "Di den e tyari Yeshua gwe, den grabu wan man Simon fu a foto Sirena, di ben kmopo na boiti e kon. Dan den poti a kroisi tapu en skowru fu a tyari en na Yeshua baka. Wan bun bigi grupu fu a folku ben e waka baka Yeshua. Ini a grupu yu ben abi furu umasma, di ben e sari èn di ben e krei fu En ede. Ma Yeshua drai taigi den taki: Uma fu Yerusalem, un no krei fu Mi ede, ma un krei gi unsrefi nanga den pikin fu unu. Bika wan ten o kon pe sma o taki: Den uma di no man kisi pikin, nanga den wan di no kisi pikin ete, abi koloku. Èn den uma di noiti gi pikin bobi, abi koloku tu. Dan den sma o bigin taigi den bergi taki: Fadon na un tapu! Den o taigi den pikin bergi taki: Kibri unu! Bika efu na disi den e du nanga a lala udu, san den sa du nanga a drei udu dan?"

Yeshua had het hier over de latere verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70 g.t., die velen van hen zouden meemaken. In vers 27 hebben we gelezen, dat een grote menigte van het volk met hen meeliep. Van de hiervan apart genoemde vrouwen wordt gezegd, dat zij zich op de borst sloegen en over Hem weeklaagden, maar van de anderen wordt dit niet gezegd. Er zullen ook velen geweest zijn die Yeshua uitscholden of Hem misschien zelfs uitlachten. Dat moet een traumatische ervaring voor Hem geweest zijn en men kan zich afvragen wat er tijdens de lange, pijnlijke en vernederende weg van de stad naar de executieplaats door Hem heen moet zijn gegaan. Wij kunnen ons daar weliswaar geen voorstelling van maken, toch in Psalm 22:7 lezen wij: "Maar ik ben een worm en geen man, een smaad voor de mensen en veracht door het volk!" **Surinaams:** "Ma Mi no betre moro wan woron, Mi a no wan man, libisma e teki Mi meki spotu, a folku e si Mi leki noti!" Hier is niet David aan het woord, maar Yeshua zelf door de mond van David. Hij is het, die Zichzelf hier een worm noemt! Wat wil Hij daarmee zeggen? Niets anders dan dat Hij in elk opzicht aan ons gelijk was, een mens van vlees en bloed met alle zwakheden. In de Bijbel is een worm namelijk een allegorie voor de mens. Dat komt heel duidelijk in **איוב** Iyov [Job] 25:6 naar voren: "Wat vermag dan de mens, een worm slechts, wat kan het mensenkind, een made?" **Surinaams:** "Dan libisma nanga den pikin fu den no de noti moro leki woron gi En!" Een sterfelijk mensenkind is in zijn zwakheid dus niet meer dan een worm en in Hebrëen 2:17 staat geschreven, dat Yeshua in alle opzichten aan Zijn broeders gelijk moest worden, want Hij heeft uw en mijn plaats ingenomen aan dat kruis. Maar besef wel: wanneer u Zijn plaatsvervangend offer niet gelooft en dus ook niet aanneemt, dan blijft de straf alsnog op u wachten, want het loon van de zonde is de dood (Romeinen 6:23). Vergeet dat nooit!

Het tweede deel van vers 7, dat de Mashiach zou lijden en veracht zou zijn door het volk, wordt in het Talmudtraktat **סנהדרין** San'hedrin 98b en in de Midrash Tan'chumi door Rabbi Nachman rechtstreeks met **ישעיהו** Yeshayahu [Jesaja] 53:3 en 4 in verband gebracht, waar geschreven staat: "Hij was veracht en van mensen verlaten, een man van smarten en vertrouwd met ziekte, ja, als iemand, voor wie men het gelaat verbergt; hij was veracht en wij hebben hem niet geacht. Nochtans, onze ziekten heeft hij op zich genomen, en onze smarten gedragen; wij echter hielden hem voor een geplaagde, een door G'd geslagene en verdruchte."

De kruisiging

"En zij kwamen aan een plaats, genaamd Golgota, dat is de zogenaamde Schedelplaats, en zij gaven Hem wijn, vermengd met gal, te drinken. En toen Hij die proefde, wilde Hij niet drinken!" (**מתתיהו** Matit'yahu [Mattheüs] 27:33-34). **Surinaams:** "Di den doro na a presi san den e kari Golgota, dati wani taki: Dede-edde Presi, den gi Yeshua win di ben moksi nanga wan bita sani. Ma di A tesi en, A no ben wani dringi en!" - "En zij brachten Hem op de plaats Golgota, hetgeen betekent Schedelplaats. En zij gaven Hem wijn, met mirre gemengd, doch Hij nam die niet!" (Marcus 15:22-23). **Surinaams:** "Dan den tyari Yeshua go na a presi san den e kari Golgota. Golgota wani taki: Dede-edde Presi. Den gi En win moksi nanga mirre fu A dringi, ma A no dringi en!" Meteen bij aankomst wilden de soldaten Hem verdovende wijn geven om de pijn te verlichten, maar Hij wees dit af omdat Hij Zijn lijden bij volle bewustzijn wilde dragen.

“Er werden ook nog twee misdadigers weggeleid, om met Hem te worden terechtgesteld. En toen zij aan de plaats gekomen waren, die Schedel genoemd wordt, kruisigden zij Hem daar en ook de misdadigers, de ene aan Zijn rechterzijde en de andere aan Zijn linkerzijde. En Yeshua zeide: Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen!” (Lucas 23:32-34). **Surinaams:** “Makandra nanga Yeshua, den ben tyari tu abani gwe fu go kiri. Di den doro na a presi san den e kari Dede-ede, den spikri Yeshua na a kroisi. Den spikri den tu abani na wan kroisi tu: wan na En let'anu sei, èn a trawan na En kruktu-anu sei. Dan Yeshua taki: Tata, gi den pardon, bika den no sabi san den e du. Dan den hari a lot fu prati En krosi!” Zo werd het schriftwoord vervuld, dat zegt: “Men rekende Hem tot de misdadigers, maar de zonden van velen nam Hij op Zich en voor misdadigers vroeg Hij om vergeving!” (ישעיהו Yeshayahu [Jesaja] 53:12, Groot Nieuws Bijbel). **Surinaams:** “Den ben si En leki wan abani, ma A ben teki a strafu fu furu na En tapu, èn A ben begi gi sondusma!”

De Romeinse soldaten nagelden Hem met Zijn handen en voeten aan het kruis, terwijl velen naderbij kwamen om Hem te bespotten: “Want honden hebben Mij omringd, een bende boosdoeners heeft Mij omsingeld, die Mijn handen en voeten doorboren. Al Mijn beenderen kan ik tellen; zij kijken toe, zij zien met leedvermaak naar Mij!” (תהלים Tehilim [Psalmen] 22:17-18, NBG). Willibrordvertaling: “De honden staan al om Mij heen, een meute boosdoeners heeft Mij omsingeld, ze hebben mijn handen en voeten doorboord!” **Surinaams:** “Den feyanti fu Mi lontu Mi leki dagu, wan grupu takru-ati sma lontu Mi, den boro Mi anu anga mi futu. Mi kan teri ala den bonyo fu Mi, den e luku Mi èn den e prisiri!” Zeer terecht wordt deze tekst vanouds op de kruisiging van Yeshua toegepast, want het doorboren van handen en voeten wijst rechtstreeks naar de spijkers waarmee Yeshua aan het kruis werd genageld. Voordat de spijkers in handen en voeten werden geslagen, werden dezen eerst met touwen vastgebonden. Daarom lezen we in de Groot Nieuws Bijbel: “Mijn vijanden hebben Mij omsingeld, die honden sluiten Mij in, ze snoeren Mij vast aan handen en voeten.” De meute boosdoeners wordt hier met honden vergeleken. Honden worden in de Bijbel vaak ook metaforisch toegepast op heidenen en wij kunnen daarbij zonder meer denken aan de Romeinse soldaten die Yeshua eerst gemarteld en vervolgens gekruisigd hebben.

“Toen dan de soldaten Yeshua gekruisigd hadden, namen zij Zijn klederen en maakten daarvan vier delen, voor iedere soldaat een deel, en Zijn onderkleed. Dit kleed nu was zonder naad, aan één stuk geweven. Zij zeiden dan tot elkander: Laten wij dit niet scheuren, maar erom loten, voor wie het zijn zal; zodat het schriftwoord vervuld werd: Zij hebben Mijn klederen onder elkander verdeeld en over Mijn kleding hebben zij het lot geworpen. Dit hebben dan de soldaten gedaan!” (יוחנן Yochanan [Johannes] 19:23-24). **Surinaams:** “Baka di den srudati spikri Yeshua na a kroisi, den teki En krosi dan den priti en na fo. Ibri srudati kisi wan pisi. Ma a langa ondrokrosi fu En no ben nai, a heri sani ben de fu wan pisi krosi nomo. Dan den taigi makandra taki: Kon un no priti en. Meki un hari a lot fu luku suma o kisi en. Na so a sani kon tru san skrifi ini a Santa Buku taki: Den prati mi krosi gi densrefi, fu mi krosi den hari wan lot. Fu dat'ede den srudati ben du den sani disi!” Het is inderdaad de letterlijke vervulling van תהלים Tehilim [Psalmen] 22:19, waar staat: “Zij verdelen Mijn klederen onder elkander en werpen het lot over Mijn gewaad!” **Surinaams:** “Den e prati Mi krosi, den e fringi lot fu luku sortu wan fu den o kisi Mi krosi!”

De bespottung

In תהלים Tehilim [Psalmen] 22:8 lezen wij: “Allen die Mij zien, bespotten Mij, zij steken de lip uit, zij schudden het hoofd!” **Surinaams:** “Ala sma di e si Mi, e teki Mi e meki spotu, den e langa den tongo gi Mi, èn den e seki den ede!” Ook dit vers werd letterlijk vervuld toen Yeshua aan het kruis hing, want de mensen gingen Hem inderdaad bespotten en daarbij hun hoofd schudden: “En de voorbijgangers spraken lastertaal tegen Hem, schudden hun hoofd en zeiden: Gij, die de tempel afbreekt en in drie dagen opbouwt, red Uzelf, indien Gij G'ds Zoon zijt, en kom af van het kruis!” (מתתיהו Matit'yahu [Mattheüs] 27:39-40). **Surinaams:** “Den sma di ben e waka psa, afrontu Yeshua. Den seki den ede èn den taki: A no Yu bo broko a Santa Presi dan Yu meki en baka ini dri dei? We, efu na Yu na a Manpikin fu Gado, dan yepi Yusrefi! Saka kmopo fu a kroisi dan!” Psalm 22:8 wordt ook in de rabbijnse literatuur op de lijdende Mashiach

Ben Yosef toegepast: “Allen die minachtend naar Mij kijken lachen Mij uit, zij steken de lip uit en schudden het hoofd!” (פס יקתא רבתי) Pesiq'ta Rabati 37:1).

“Evenzo spotten de overpriesters samen met de schriftgeleerden en oudsten en zij zeiden: Anderen heeft Hij gered, Zichzelf kan Hij niet redden. Hij is Israëls Koning; laat Hij nu van het kruis afkomen en wij zullen aan Hem geloven. Hij heeft Zijn vertrouwen op G'd gesteld; laat die Hem nu verlossen, indien Hij een welgevallen in Hem heeft; want Hij heeft gezegd: Ik ben G'ds Zoon!” (מתתיהו) Matit'yahu [Mattheüs] 27:41-43). **Surinaams:** “Den prenspari priester nanga den sabiman fu Gado wèt makandra nanga den fesiman fu a folku ben meki spotu nanga En tu. Den taki: A ben yepi trawan, ma A no man yepi Ensrefi! Efu na En na a Kownu fu Israel, meki A kmopo fu a kroisi now. Dan wi sa bribi En! A poti En fertrow tapu Gado. We, efu Gado lobi En so, meki A yepi En now, bika A ben taki tak' En na a Manpikin fu Gado!” De overpriesters staan samen met de oudsten en schriftgeleerden voor het kruis te spotten met precies dezelfde woorden die reeds in de lijdenspsalm staan voorspeld: “Wentel het op de Eeuwige; laat die Hem verlossen, Hem redden, Hij heeft immers welgevallen aan Hem!” (תהלים) Tehilim [Psalmen] 22:9). **Surinaams:** “Den e taigi Mi taki: Go na Masra meki A yepi Yu, A lobi Yu sote, meki A ferlusu yu!” - “En het volk stond erbij en zag toe. Ook de oversten hoonden en zeiden: Anderen heeft Hij gered, laat Hij nu Zichzelf redden, indien Hij de Mashiach G'ds is, de uitverkorene!” (Lucas 23:35). **Surinaams:** “A folku ben tnapu e luku, èn den edeman fu den ben teki En meki spotu. Den taki: A ben yepi trawan. We, meki A yepi Ensrefi efu En na a Mesias, efu En na a Wan di Gado teki fu du En wani!”

In vers 13 van Psalm 22 zegt de lijdende Knecht: “Veel stieren hebben Mij omringd, buffels van Bashan hebben Mij omsingeld” **Surinaams:** “Den feyanti fu Mi lontu Mi leki wan grupu bulu, leki bofru fu Bashan den tapu Mi fu alasei!” Hier is sprake van een parallellisme, want er wordt twee keer hetzelfde gezegd om het extra te benadrukken. Met de stieren en buffels wordt de vijandige menigte bedoeld, die de lijdende Mashiach omringt. Yeshua wordt hier omsingeld en beledigd door Zijn vijanden, de overpriesters en schriftgeleerden, die dus van een hogere rang waren en vanwege hun kracht en woede vergeleken worden met sterke buffels en leeuwen. en anderen van een lagere rang, die vergeleken worden met honden.

Vers 14: “Zij sperren hun muil tegen Mij open; een verscheurende, brullende leeuw!” **Surinaams:** “Den bradi den mofo opo gi Mi, den e bari leki lew di e suku wan sani fu priti!” Deze beeldspraak vertolkt de agressieve houding van de woedende menigte om de lijdende Mashiach heen, zoals dit citaat uit Psalm 22 ook in de Midrash wordt uitgelegd: “Voorts zullen zij over Hem als leeuwen brullen, zoals wordt gezegd: zij sperren hun muil tegen Mij open als een verscheurende en brullende leeuw!” (פס יקתא רבתי) Pesiq'ta Rabati 37:1).

Vers 15: “Als water ben Ik uitgestort en al Mijn beenderen zijn ontwricht; Mijn hart is geworden als was, het is gesmolten in Mijn binnenste!” **Surinaams:** “Ala Mi krakti gwe libi Mi, leki watra di den kanti na gron. Ala den bonyo fu Mi kmopo na skrufu. Mi kon lasi ati fu tru!” Ook dit vers wordt in hetzelfde gedeelte van de פס יקתא רבתי Pesiq'ta Rabati aangehaald: “Ik ben uitgegoten als water, en al Mijn beenderen zijn ontwricht, Mijn hart is geworden als was, het is gesmolten in Mijn binnenste.” Er wordt zowel in Psalm 22 alsook in de Midrash gezegd dat al Zijn beenderen zijn ontwricht. Dit is een opmerkelijk detail, want het is namelijk een typisch kenmerk van iemand die gekruisigd werd omdat door het uittrekken als gevolg van het hangen aan het kruis de armen uit de kom schieten. Interessant, want in de tijd dat David deze Psalm schreef was de kruisiging nog niet bekend omdat deze executievorm pas vele eeuwen na het schrijven van deze Psalm in Judea door de Romeinen werd ingevoerd.

Mijn G'd, Mijn G'd, waarom hebt Gij Mij verlaten?

“En van het zesde uur af kwam er duisternis over het gehele land tot het negende uur. Omstreeks het negende uur riep Yeshua met luider stem, zeggende: Eli, Eli, lama sabachtani? Dat is: Mijn G'd, Mijn G'd, waarom hebt Gij Mij verlaten? En sommige van de omstanders, dit horende, zeiden: Hij roept Elia!” (מתתיהו) Matityahu [Matthéüs] 27:45-47). **Surinaams:** “Twarfu yuru brekten, a heri kondre kon dungru te leki dri yuru bakadina. Dan a yuru dati Yeshua bari taki: Eli, Eli, lama sabachtani? Dati wani taki: Mi Gado, Mi Gado, fu sanede Yu gwe libi Mi? Di wantu sma di ben tnapu drape yere a sani disa, den taki: Na Elia A e kari!” - “En toen het zesde

uur aangebroken was kwam er duisternis over het gehele land tot het negende uur. En op het negende uur riep Yeshua met luider stem: Eloi, Eloi, lama sabachtani, hetgeen betekent: Mijn G'd, Mijn G'd, waarom hebt Gij Mij verlaten? En sommige van de omstanders, dit horende, zeiden: Zie, Hij roept Elia!" (Marcus 15:33-35). **Surinaams:** "Di twarfu yuru doro, a heri kondre kon dungru te leki dri yuru bakadina. Dan a yuru dati Yeshua bari taki: "Elohi, Elohi, lama sabaktani?" Dati wani taki: Mi Gado, Mi Gado, fu sanede Yu gwe libi Mi? Di wantu sma di ben tnapu drape yere a sani disu, den taki: Arki! A e kari Elia!" In Zijn doodsbenauwdheid riep Yeshua aan het kruis enkele minuten voordat Hij stierf precies dezelfde woorden waar de lijdenspsalm mee begint: אֵלִי אֵלִי לָמָּה עֲזַבְתָּנִי: Eli, Eli, lama azav'tani! Dat is: "Mijn G'd, Mijn G'd, waarom hebt Gij Mij verlaten?" (תהלים Tehilim [Psalmen] 22:2). **Surinaams:** "Mi Gado, Mi Gado! Fu sanede Yu gwe libi Mi?"

En nu de vraag: waren deze woorden uit Psalm 22, die David ruim duizend jaar eerder had opgeschreven echt profetisch? Heeft Ruach haQodesh [de Heilige Geest] hem echt de woorden ingegeven die de Mashiach vlak voor Zijn verzoeningsdood aan het kruis zou uitroepen? Yeshua zelf zegt van wel, want in Lucas 24:44 zien we dat Hij met betrekking tot de profetieën over Hem ook de Psalmen bij name noemt: "Hij zeide tot hen: Dit zijn Mijn woorden, die Ik tot u sprak, toen Ik nog bij u was, dat alles wat over Mij geschreven staat in de Wet van Moshe en de Profeten en de Psalmen moet vervuld worden." **Surinaams:** "Dan A taigi den taki: "Disi na san Mi ben taigi unu, di Mi ben de nanga unu ete: Ala sani san skrifi fu Mi na ini a wèt fu Moses, nanga den buku fu den profeiti, èn ini den Psalm mus kon tru!"

Een van deze Psalmen is Psalm 22 en daarom is het voor mij wel duidelijk dat de bovengenoemde woorden uit vers 2 inderdaad een profetische lading hebben. In Psalm 22 staan deze woorden overigens in het Hebreeuws en in de evangeliën in het Aramees. Er hebben in de Griekse transcriptie van het Aramese woord שבקתני shevaq'tani echter noodgedwongen drie vervangingen plaats gevonden: ש shin werd σ sigma, ב vet werd β beta en ק qof werd χ chi, en op deze wijze veranderde שבקתני shevaq'tani in σαβαχθאני sabachthani. De juiste transcriptie in מתתיהו Matit'yahu [Mattheüs] 27:46 zou dan derhalve moeten zijn: "Omstreeks het negende uur riep Yeshua met luider stem, zeggende: 'Eli, Eli, lama shevaq'tani?' Dat is: Mijn G'd, Mijn G'd, waarom hebt Gij Mij verlaten?" **Surinaams:** "Dan a yuru dati Yeshua bari taki: Eli, Eli, lama shevaq'tani? Dati wani taki: Mi Gado, Mi Gado, fu sanede Yu gwe libi Mi?"

Toch kunnen wij niet begrijpen waarom Hij dit riep. Hoe kon G'd Zijn eigen Zoon, Zijn Gezalfde, verlaten? En toch gebeurde het. De Vader verliet Zijn geliefde Zoon in Zijn stervensuur. Hoe diep was Zijn lijden en hoe hevig Zijn angst en pijn. Hij was omringd door Zijn vijanden en haters die Hem gingen bespotten en mishandelden. En uitgerekend op het moeilijkste moment van Zijn aardse leven werd Hij door iedereen in de steek gelaten. Zelfs Zijn discipelen zijn gevlucht. Eenzaam hing Hij aan het kruis. Iedereen heeft Hem verlaten. Ook G'd heeft Hem verlaten. Hij weet dus wat wij doormaken als wij met onze pijnen, ons verdriet en onze nood naar Hem toe komen. Hij zal ons nooit verlaten, want Hij weet precies hoe dat voelt! Dat was ook de weg die Hij moest gaan, maar dan wel veel moeilijker en erger dan de weg die wij moeten gaan. Hij is die weg vrijwillig gegaan: voor ons! Uit liefde! Weet u nu waarom Hij in Zijn laatste minuten de woorden uitriep: "Mijn G'd, Mijn G'd, waarom hebt Gij mij verlaten?"

De zure wijn

"Hierna zeide Yeshua, daar Hij wist, dat alles reeds volbracht was, opdat de Schrift vervuld zou worden: Mij dorst! Er stond een kruik vol zure wijn; zij staken dan een spons, gedrenkt met zure wijn, op een hysopstengel en brachten die aan zijn mond!" (יוחנן Yochanan [Johannes] 19:28-29). **Surinaams:** "Yeshua ben sabi tak' A kba du ala sani. Dan fu meki a sani kon tru san skrifi na

ini a Santa Buku, A taki: Watra e kiri Mi. Wan kroiki ben drape san ben furu nanga swa win. So den nati wan sponsu nanga a win, den fasi en na wan tiki fu wan hisopbon, dan den langa en go na Yeshua mofa!" - "En terstond liep een van hen toe en nam een spons, drenkte die met zure wijn, stak ze op een riet en gaf Hem te drinken. Maar de anderen zeiden: Stil, laat ons zien, of Elia komt om Hem te redden!" (מתתיהו Matityahu [Matthéüs] 27:48-49). **Surinaams:**

“Wantron wan fu den lon go teki wan sponsu, dan a nati en nanga swa win. A fasi a sponsu na wan tiki, dan a langa en gi Yeshua fu A dringi. Ma den tra sma taki: Wakti, meki un luku efu Elia o kon yepi En!” - “En iemand liep toe, drenkte een spons met zure wijn, stak ze op een riet en gaf Hem te drinken, zeggende: Stil, laat ons zien, of Elia komt om Hem eraf te nemen!” (Marcus 15:36). “Ook de soldaten kwamen naderbij om Hem te bespotten en brachten Hem zure wijn, en zeiden: Indien Gij de Koning der Joden zijt, red dan Uzelf!” (Lucas 23:36-37). **Surinaams:** “Den srudati teki En leki spot'popki tu. Den waka kon na En, dan den gi En swa win fu A dringi. Dan den taki: “Efu Yu na a Kownu fu den Dyu, yepi Yusrefi!” Hiermee gaat de Schrift opnieuw in vervulling, want er staat geschreven: “Ja, zij gaven Mij gif tot spijze, en lieten Mij in Mijn dorst azijn drinken.” (תהלים Tehilim [Psalmen] 69:22). **Surinaams:** “Den feyanti fu Mi gi Mi nyanyan nanga bita dresi na ini, di watra ben kiri Mi den giri asin fu dringi!” De zure wijn waarover in de evangeliën gesproken wordt, was vermengd met azijn en water en mag dus niet verward worden met de verdovende wijn met gal, die Yeshua eerst kreeg aangeboden.

In תהלים Tehilim [Psalmen] 22:16 klaagt de lijdende Knecht over de kwellende dorst, waarmee Hij in Zijn lichamelijk lijden te maken heeft: “Verdroogd als een scherf is Mijn kracht, Mijn tong kleeft aan Mijn gehemelte; in het stof des doods legt Gij Mij neer!” **Surinaams:** “Mi krakti drei gwe leki wan pisi broko prapi, Mi tongo deki na ini Mi mofo, Yu poti Mi didon na ini Mi grebi kba!” Het slachtoffer geeft aan dat Zijn kracht verdroogd is als een potscherf. De Talmud zegt dat hiermee het verdrogen van het lichaamsvocht bedoeld is met het gevolg dat Zijn tong door het uitdrogen aan Zijn gehemelte kleeft. Ook dit is weer een typisch kenmerk van een kruisiging, en slaat precies op de kruisiging van Yeshua, die op de middag van de 14^e Nisan, het heetste tijdstip van de dag heeft plaatsgevonden: “Hierna zeide Yeshua, daar Hij wist, dat alles reeds volbracht was, opdat de Schrift vervuld zou worden: Mij dorst!” (יוחנן Yochanan [Johannes] 19:28). **Surinaams:** “Yeshua ben sabi tak' A kba du ala sani. Dan fu meki a sani kon tru san skrifi na ini a Santa Buku, A taki: Watra e kiri Mi!”

Het is bijzonder boeiend te lezen dat de Mashiach, die hier Efrayim genoemd wordt, ook volgens de פסיקתא רבתי Pesiq'ta Rabati 37:1 moest lijden voor de zonden van de kinderen Israëls: “Het wordt onderwezen, dat in de maand van Nisan de aartsvaders zullen opstaan en tegen de Mashiach zullen zeggen: Efrayim, onze ware Mashiach, U bent groter dan wij, want U moest lijden voor de zonden van onze kinderen, en vreselijke beproevingen moest u ondergaan. [...] Omwille van Israël bent U geworden tot een mikpunt van algemene spot en belachelijk gemaakt voor de volken der aarde; U was in diepe duisternis en Uw ogen zagen geen licht, Uw huid kleefde aan Uw gebeente en Uw lichaam was uitgedroogd als een stuk hout; Uw ogen werden wazig van het vasten en Uw kracht was opgedroogd als een potscherf, al deze kwellingen wegens de ongerechtigheden van onze kinderen...” Ziet u, dat ook deze Midrash precies op Yeshua slaat? De overeenkomsten zijn verbazingwekkend!

Het lijden van Yeshua, de Zoon van David die dezelfde is als de Mashiach uit deze Midrash, is met geen pen te beschrijven. Dit alles heeft Yeshua vrijwillig ondergaan voor u en mij! Hij heeft de straf op Zich genomen, die wij eigenlijk verdiend hebben voor onze zonden en overtredingen. Dit deed Hij voor ons - wat doen wij voor Hem? Dankbaarheid, liefde, toewijding en gehoorzaamheid is het minste wat wij Hem kunnen aanbieden.

Laat u dus niet misleiden door mensen die u op hun websites of in discussies willen wijsmaken dat Psalm 22 alsook Jesaja 53 niets met Yeshua te maken zouden hebben, want diverse rabbijnse geschriften uit de oudheid laten zien dat deze teksten wel degelijk betrekking hebben op de Mashiach. Alleen konden de rabbijnen nooit een bevredigend antwoord geven op de vraag naar de identiteit van de Mashiach. Wij daarentegen weten het wel, want wij hebben het voorrecht dat wij Yeshua hebben mogen leren kennen!

Het is volbracht!

“En Yeshua riep met luider stem: Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest. En toen Hij dat gezegd had, gaf Hij de geest!” (Lucas 23:46). **Surinaams:** “Dan Yeshua bari nanga tranga sten taki: Tata, na ini Yu anu Mi e poti Mi yeye. Di Yeshua taki dati, En bro koti!” Yeshua gebruikt hier de woorden uit Psalm 31:6, die ook een vast onderdeel vormen van het Joodse nachtgebed: “In Uw hand beveel ik mijn geest; Gij verlost mij, Eeuwige, getrouwe G'd!” (תהלים)

Tehilim [Psalmen] 31:6). **Surinaams:** “Mi e poti misrefi na ini Yu anu, Masra, Gado di de fu fertrow, na Yu e ferlusu mi!”

“Toen Yeshua dan de zure wijn genomen had, zeide Hij: Het is volbracht! En Hij boog het hoofd en gaf de geest!” (יוחנן Yochanan [Johannes] 19:30). **Surinaams:** “Di Yeshua dringi a swa win, A taki: “A kba!” A anga En ede, dan En bro koti!” Dit was de ultieme prijs die Hij moest betalen om ons allen, u en mij, vrij te kopen zodat Hij met blijdschap en voldoening in Zijn hart Zijn laatste woorden kon zeggen: “Het is volbracht!”

Geen been gebroken

“En zie, het voorhangsel van de tempel scheurde van boven tot beneden in tweeën, en de aarde beefde, en de rotsen scheurden, en de graven gingen open en vele lichamen der ontslapen heiligen werden opgewekt. En zij gingen uit de graven na zijn opstanding en kwamen in de heilige stad waar zij aan velen verschenen. De hoofdman en zij, die met hem Yeshua bewaakten, zagen de aardbeving en wat er plaats had en zij werden zeer bevreesd en zeiden: Waarlijk dit was een Zoon G'ds!” (מתתיהו Matityahu [Matthéüs] 27:51-54). **Surinaams:** “A srefi momenti dati a garden ini a Santa Presi priti langalanga na mindri fu loktu kon te na gron. A gron seki èn den ston priti. Grebi opo tu, èn furu sma fu Gado di ben dede kba, kon na libi baka. Den kmopo ini den grebi, èn baka di Yeshua kon na libi baka den go ini a santa foto Yerusalem pe den sori densrefi na furu sma. Den srudati di ben hori wakti na Yeshua, nanga a kapten fu den, firi fa a gron seki. Èn di den si den sani di psa, den bigin frede srefsrefi. Dan den taki: Trutru, a man disi ben de a Manpikin fu Gado!”

“Toen de hoofdman zag, wat er geschiedde, verheerlijkte hij G'd, zeggende: Inderdaad, deze mens was rechtvaardig! (Lucas 23:47). **Surinaams:** “Di a kapten fu den srudati si san psa, a gi Gado glori. A taki: Fu tru, a Man disi ben de wan bun sma!” Dit wordt door de profeet bevestigd: “En na de tweeënzestig weken zal een Gezalfde (Hebreeuws: Mashiach!) worden uitgeroeid, terwijl er niets tegen Hem is.” (דניאל Dani'el [Daniël] 9:26). **Surinaams:** “Baka den siksitenti-na-tu wiki, wan sma di Gado srefi ben teki, o dede sondo taki A du wan sani di fiti fu A dede!”

“De soldaten dan kwamen en braken de benen van de eerste en van de andere, die met Hem gekruisigd waren; maar toen zij bij Yeshua gekomen waren en zagen, dat Hij reeds gestorven was braken zij Zijn benen niet, maar een van de soldaten stak met een speer in Zijn zijde en terstond kwam er bloed en water uit. En die het gezien heeft, heeft ervan getuigd en zijn getuigenis is waarachtig en hij weet, dat hij de waarheid spreekt, opdat ook gij gelooft. Want dit is geschied, opdat het schriftwoord zou vervuld worden: Geen been van Hem zal verbrijzeld worden. En weder zegt een ander schriftwoord: Zij zullen zien op Hem, die zij doorstoken hebben!” (יוחנן Yochanan [Johannes] 19:32-37). **Surinaams:** “So den srudati kon, dan den broko den futu fu den tu man di ben anga na kroisi nanga Yeshua. Ma di den doro na Yeshua, den si tak' A dede kba. Dat' meki den no broko En futu. Ma wan fu den srudati dyuku en lansri na Yeshua seibere. Wantron brudu nanga watra lon kmoto na ini. A sma di si a sani nanga en eigi ai, e ferteri fu en fu unu kan bribi tu. Un kan bribi san a e taki, bika a sabi tak' san a e ferteri tru. Den sani disi psa fu meki a sani kon tru san skrifi ini a Santa Buku taki: Den no sa broko no wan bonyo fu en. Na wan tra presi ini a Santa Buku a skrifi taki: Den o luku a wan di den dyuku!”

De evangelist haalt hier de woorden aan: “Hij behoedt al Zijn beenderen, niet één daarvan wordt gebroken!” (תהלים Tehilim [Psalmen] 34:21). **Surinaams:** “Srefi den bonyo fu En A e kibri, no wan fu den no e broko!” Zo neemt Yeshua ook in dit opzicht letterlijk de plaats in van het lam dat met Pesach geslacht werd, waarover geschreven staat: “Geen been zult gij ervan breken!” (שמות Sh'mot [Exodus] 12:46). **Surinaams:** “No wan bonyo fu en un mus broko!” Met het tweede citaat wijst hij naar de wederkomst van Yeshua: “Zij zullen Hem (in het Hebreeuws staat hier: Mij) aanschouwen, die zij doorstoken hebben, en over Hem (wederom in het Hebreeuws: Mij) een rouwklacht aanheffen als de rouwklacht over een enig kind, ja, zij zullen over Hem (opnieuw in het Hebreeuws: Mij) bitter leed dragen als het leed om een eerstgeborene!” (זכריה Zechar'ya [Zacharia] 12:10). **Surinaams:** “Den sa si a Wan di den ben dyuku, dan den sa krei leki fa sma e krei te den lasi den wan enkri pikin. Den sa bari fa sma e bari di lasi den fosi pikin!”

Het graf van Yeshua

Toen het avond geworden was, nam een rijke man, Yosef [Jozef] genaamd, het lichaam van Yeshua van het kruis en legde het in zijn eigen graf, dat hij pas in de rots had laten uithouwen, en zo werd ook dit schriftwoord vervuld: *“Bij de rijke was Hij in Zijn dood, omdat Hij geen onrecht gedaan heeft en geen bedrog in Zijn mond is geweest!”* (ישעייהו Yeshayahu [Jesaja] 53:9). **Surinaams:** *“En grebi ben de na den guduman. Ma noiti A no ben du wan ogri, noiti A bedrigi wan sma nanga En mofo!”*

Het schuldoffer

Ook Zijn opstanding uit de dood en de rechtvaardiging van de velen, wiens ongerechtigheden Hij heeft gedragen staat in Jesaja 53 voorspeld: *“Wanneer Hij Zichzelf ten schuldoffer gesteld zal hebben, zal Hij nakomelingen zien en een lang leven hebben en het voornemen van de Eeuwige zal door Zijn hand voortgang hebben. Om Zijn moeitevol lijden zal Hij het zien tot verzadiging toe; door Zijn kennis zal Mijn Knecht, de rechtvaardige, velen rechtvaardig maken, en hun ongerechtigheden zal Hij dragen!”* (ישעייהו Yeshayahu [Jesaja] 53:10-11). Het Boek: *“Wanneer Hij Zijn leven heeft geofferd voor de zonde, zal Hij talloze nakomelingen krijgen, vele erfgenamen. Hij zal lang leven en G'ds voornemen zal bij Hem in goede handen zijn. En als Hij ziet wat er allemaal is bereikt door Zijn lijden, zal Hij voldoening smaken. Door wat Hij heeft ondervonden, zal Mijn rechtvaardige Dienaar vele mensen bevrijden van schuld en rechtvaardig maken in de ogen van G'd, want Hij zal al hun zonden dragen!”* Groot Nieuws Bijbel: *“Als Hij de schuld met Zijn leven betaalt, zal Hij een nageslacht krijgen en lang blijven leven. G'ds plan zal door Hem slagen. Na al het lijden zal Hij het licht zien, Hij zal leven. De Eeuwige zegt: Mijn Dienaar kent Mijn wil, Hij is onschuldig. Hij bevrijdt velen van hun schuld en draagt de straf voor hun zonden!”* **Surinaams:** *“A gi Ensrefi leki wan ofrandi fu den kisi pardon fu den sondu, fu kan si den bakapikin fu En, èn fu libi langa. A meki a wani fu Masra psa. Di A kba nyan a pina, A si a leti èn En ati ben sidon. Nanga a pina di A nyan, a Knekti fu Mi di bun ini Gado ai, meki furu kon bun ini Gado ai, èn A sa teki den kruktudu fu den na En tapu!”* De voorspelling in vers 10, dat Hij een lang leven zal hebben nadat Hij Zijn leven tot een schuldoffer gegeven zal hebben veronderstelt Zijn opstanding uit de dood.

Door Zijn lijden en sterven een schuldoffer (Hebreeuws: אשם asham) te noemen, wordt het nadrukkelijk met het dierenoffer in de tempel vergeleken, ook al wordt dit door de rabbijnen stellig ontkend. Ook de toevoeging in vers 11, dat Hij daarmee de straf voor de zonden van velen draagt terwijl Hijzelf geheel onschuldig is, geeft duidelijk aan, dat het daadwerkelijk een zondoffer betreft. Dat is geen christelijke invulling, maar staat gewoon letterlijk in de Joodse Bijbel, de TeNaCH! De bewering dat Yeshua onmogelijk de Mashiah zou kunnen zijn omdat een mensenoffer door de Tora verboden is en dat een onschuldige man niet kan worden gedood voor de zonden van anderen, wordt met deze tekst volledig ontkracht en is ook in strijd met de oude rabbijnse geschriften. De profetieën over de lijdende Knecht in Jesaja 53 en Psalm 22 bevestigen derhalve de centrale boodschap van de Hebreeënbrief: *“Krachtens die wil (G'ds wil!) zijn wij eens voor altijd geheiligd door het offer van het lichaam van Yeshua haMashiach. Want door één offerande heeft Hij voor altijd hen volmaakt, die geheiligd worden!”* (עבריים) Iv'rim [Hebreeën] 10:10 en 14). **Surinaams:** *“So wi kon santa, fu di Yeshua haMashiach du a wani fu Gado di A gi En skin leki wan ofrandi. Disi psa wan leisi, èn noiti a sa de fanowdu moro! Bika a wan enkri ofrandi di A tyari, meki den sma di e kon santa, kon de fu tégò leki fa a mus de!”* Amen!

Werner Stauder